

Gemeenteraad Harderwijk
t.a.v. raadsfractie Harderwijk Anders
Postbus 149
3840 AC Harderwijk

datum: 28 januari 2025
ons kenmerk: 02430000197998 / 02430000685147
uw brief van: 12 november 2024
uw kenmerk:
onderwerp: Beantwoording van schriftelijke vragen conform artikel 32 van de organisatieverordening over Vervanging geluidsschermen A28 ter hoogte van Tweelingstad / Veldkamp

Geachte heer Te Pas,

Op 12 november 2024 heeft de fractie van Harderwijk Anders vragen gesteld over de vervanging van de geluidsschermen A28 ter hoogte van Tweelingstad / Veldkamp. In deze brief schetsen we eerst de situatie. Hierna beantwoorden wij uw vragen. Tot slot geven we kort aan wat de huidige stand van zaken van het proces is.

Vervanging van de geluidsschermen

De vervanging van de geluidsschermen is een project waarvoor het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk is. Dit is het gevolg van de eigendomssituatie. Het Rijk is eigenaar van de rijksweg A28 en daarmee ook verantwoordelijk voor bijvoorbeeld de akoestische gevolgen van de A28. Het Rijk is ook eigenaar van het geluidsscherm langs de A28. Rijkswaterstaat voert het project voor de vervanging van het geluidsscherm in opdracht van het ministerie uit.

Ondanks de intensieve samenwerking met Rijkswaterstaat en onze financiële bijdrage aan het scherm is onze invloed vanwege de eigendomssituatie beperkt. Een van de aspecten die een rol speelt bij de vervanging is de veiligheid. Dit vertaalt zich in een objectvrije zone van 13 meter gemeten vanaf de rechter rijbaan. Het gevolg is dat het nieuwe scherm verder van de A28 komt te staan. Verwijderen van bomen in het werkgebied is om die reden onvermijdelijk. Dat geldt met name voor bomen die aanwezig zijn op de locatie van het nieuw te plaatsen scherm en bomen tussen de A28 en het nieuw te plaatsen scherm.

Hoeveel bomen definitief verwijderd moeten worden is afhankelijk van het voorstel van de aannemer die na de aanbestedingsprocedure van Rijkswaterstaat de opdracht voor de vervanging krijgt. Onderdeel van de uitvraag is de vraag aan de aannemers om zoveel als mogelijk bomen te sparen. In de beoordelingen van de inschrijvingen is dit onderdeel een belangrijk afwegingsaspect.

organisatie eenheid: Team Ruimtelijk Beleid
behandeld door: R.P.C. van Drunen
telefoonnummer: 0341 411 237
bijlage(n):

Havendam 56
Correspondentieadres:
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
T 0341 411 911
E info@harderwijk.nl
W harderwijk.nl
B NL44 BNGH 0285 0033 13

Voor de bomen is een omgevingsvergunning voor kappen noodzakelijk. Voor de delen Tweelingstad, Slingerbos en Weisteeg is de gemeente wel het bevoegd gezag. Gekoppeld aan de omgevingsvergunning overwegen wij om in de omgevingsvergunning de verplichting om bomen te herplanten op te nemen. Als de omgevingsvergunning niet het juiste instrument is, leggen wij de afspraken vast in een overeenkomst.

Dan, zoals in de inleiding aangegeven, de beantwoording van uw vragen.

Vraag 1:

Als gevolg van het verplaatsen van bedoelde schermen moeten volgens opgave van Rijkswaterstaat niet minder dan 2500 (!) bomen gekapt worden. Dit aantal wordt door de gemeentelijke organisatie bevestigd. Graag horen we waarom het college de Harderwijkse Gemeenteraad hier niet eerder van in kennis heeft gesteld.

Antwoord 1:

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor de vervanging van de schermen. In onze bijdrage ligt de focus op het proces en de afstemming met de bewoners en, waar mogelijk in dit project, toepassing en uitvoering van gemeentelijk beleid. Dit zijn uitvoeringsaspecten waarvoor het college verantwoordelijk is.

Het genoemde aantal bomen is een worstcasescenario en een ruwe schatting van Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat gebruikt deze informatie als hulpmiddel voor de vervolgstappen die nodig zijn voor de aanbesteding. In de uitvraag voor de aanbesteding vraagt Rijkswaterstaat de marktpartijen om als onderdeel van de inschrijving een plan op te stellen om zo weinig als mogelijk bomen te kappen. Naast alle andere onderdelen is het aantal te kappen bomen onderdeel van de beoordeling van de inschrijving. Dat betekent ook dat nog niet bekend is welke bomen gekapt worden. Dat is niet eerder duidelijk dan nadat de opdracht is verleend door Rijkswaterstaat.

Vraag 2:

De veiligheidsredenen waarvan Rijkswaterstaat spreekt, blijken betrekking te hebben op aanrijdgevaar. Rijkswaterstaat zegt bij zwaarwegende redenen af te kunnen zien van het verplaatsen van de schermen door een geleiderail (lees: vangrail) te plaatsen. Graag vernemen we of het college deze variant eerder met Rijkswaterstaat besproken heeft. En zo ja, hoe die gesprekken verlopen zijn. En zo nee, waarom daarvan is afgezien.

Antwoord 2:

Een scherm dicht op de weg is bij de start van het project in de overleggen met Rijkswaterstaat wel degelijk benoemd maar niet als realistische optie verder uitgewerkt. De reden hiervoor is de veiligheid.

De huidige A28 is ontworpen en aangelegd in de jaren 60 van de vorige eeuw. De ontwerpeisen, waaronder veiligheidseisen, voor snelwegen zijn sinds die tijd veranderd en aangescherpt, onder andere vanwege de hogere snelheid en zwaarder en groter verkeer. Om de A28 veiliger te maken is daarom gekozen voor obstakelvrije plaatsing van de geluidsschermen.

Dat wil zeggen: er wordt een bredere berm (13 meter tussen scherm en de rechter rijbaan) gehanteerd om het aanrijdgevaar te verkleinen. De breedte van de obstakelvrije zone is afhankelijk van de snelheidslimiet of ontwerpsnelheid van de Rijksweg, waarbij Rijkswaterstaat de richtlijnen van CROW¹ volgt.

Vraag 3:

Tenslotte horen we graag of het college bereid is om alsnog met Rijkswaterstaat in overleg te treden over het plaatsen van een vangrail in plaats van het verplaatsen van bedoelde schermen (en in verband daarmee de verkoop van de strook grond aan te houden). En zo nee, wat zich daartegen zou verzetten en hoe onoverkomelijk deze bezwaren zijn.

Antwoord 3:

Een gesprek over de verplaatsing van de geluidschermen zien wij, in de fase waarin het project nu zit, niet als een realistische optie. De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 10 mei 2022 het Besluit wijziging geluidproductieplafonds op referentiepunten vastgesteld (onherroepelijk op 24 juni 2022). Met dit besluit ligt de locatie (en de hoogte) van het nieuwe geluidscherm en de maximale geluidbelasting op de referentiepunten vast.

Het niet verplaatsen van de locatie van het scherm en het in plaats daarvan aanbrengen van een geleiderail betekent een nieuwe vergunningprocedure. Voor de vervanging van de huidige schermen ligt de locatie van het nieuwe scherm en de geluidproductieplafonds op referentiepunten immers al vast in het besluit van de minister. Dit aspect is ook besproken in het overleg van Rijkswaterstaat en het buurtcomité Buurtcomité Geluidhinder A28. Bij deze overleggen zijn wij aanwezig. De doorlooptijd, nodig voor onder andere het opstellen van een gewijzigde aanvraag en uitvoeren van akoestische onderzoeken, voor dit proces is minimaal 1-1½ jaar. Tegen het nieuwe (ontwerp)besluit is opnieuw bezwaar en beroep mogelijk met, in geval van beroep een verlenging van de doorlooptijd met minimaal 1 jaar. De keus om een nieuwe procedure starten is voorbehouden aan minister en geen bevoegdheid van de gemeente Harderwijk. De minister moet in dat geval ook het huidige besluit intrekken.

Recente ontwikkelingen

Eind 2024 zijn wij door Rijkswaterstaat geconfronteerd met een tweetal nieuwe ontwikkelingen met als gevolg een substantiële vertraging in de uitvoering van de vervanging van de geluidschermen. Dit is de reden waarom wij de beantwoording van de schriftelijke vragen hebben uitgesteld. Op deze manier kunnen wij u namelijk gelijktijdig met de beantwoording van de schriftelijke vragen informeren over de gevolgen van de recente ontwikkelingen.

De twee ontwikkelingen waar het om gaat zijn de noodzaak om een stikstof herberekening (Aerius) per 1 oktober 2024 uit te voeren en, als gevolg van de herberekening, een nieuwe inschatting van de doorlooptijd.

¹ CROW is een Nederlandse stichting en staat voor Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek en is het kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid.

Hoe groot de vertraging is, is op dit moment onbekend. Deze vertraging is, mede vanwege een groot gevoel van onmacht en na jarenlang overleg met Rijkswaterstaat, een grote teleurstelling voor ons en, niet in de laatste plaats, de bewoners. Zij worden langer geconfronteerd met een hoge geluidbelasting op hun woon- en leefomgeving en onduidelijkheid over het moment van uitvoering. Ook al is onze invloed op de planning beperkt, wij zullen niet nalaten om Rijkswaterstaat blijvend te wijzen op het belang van een snelle vervanging van de geluidschermen.

Over de aangekondigde vertraging hebben wij gesproken met het districtshoofd Wegendistrict Apeldoorn-Zwolle en voorafgaand aan het gesprek hebben wij Rijkswaterstaat over de vertraging twee vragen gesteld. In het gesprek hebben wij opnieuw en nadrukkelijk gewezen op het belang van de vervanging van de geluidschermen. Van het overleg sturen wij een kort verslag als bijlage met deze brief mee. Onze vragen en de reactie van Rijkswaterstaat daarop hebben wij integraal overgenomen in deze brief.

Vraag 1: Waarom levert de noodzaak voor een nieuwe stikstof berekening (Aerius) een vertraging op van minimaal 1 jaar? Een herberekening is toch in een paar weken of maanden uit te voeren? Met andere woorden, de vraag of Rijkswaterstaat de vertraging op basis van de nieuwe berekeningen, beter kan onderbouwen.

Antwoord Rijkswaterstaat: Sinds 1 oktober 2024 schrijft de Omgevingsregeling voor om AERIUS Calculator versie 2024 te gebruiken voor toestemmingverlening. Bij lopende procedures betekent dit dat een herberekening moet worden uitgevoerd.

Vanwege de herberekening is er een nieuwe inschatting van de doorlooptijd gemaakt. Op basis hiervan schatten we in dat een opdrachtnemer pas in Q4 2026 kan starten met bomenkap en in Q2 2027 met bouwen scherm. Deze inschatting gaat van het volgende uit:

Een herberekening van de stikstofdepositie, een herziening van de ecologische beoordeling en toetsing op beide stukken, met een doorlooptijd van 4 maanden.
Hierna volgt de contract voorbereiding en de aanbesteding, zodat in Q1 2026 gegund kan worden. Daarmee lopen we het kapseizoen en broedseizoen 2025 mis en kan de opdrachtnemer pas in Q4 2026 starten. Deze inschatting van de doorlooptijd gaat ervan uit dat de benodigde capaciteit op het juiste moment beschikbaar is en dat er geen projectrisico's optreden die extra vertraging kunnen geven.

Vraag 2. Vanwege de interne processen bij Rijkswaterstaat is het onzeker wanneer het project weer een capaciteitstoewijzing krijgt en weer ingepland gaat worden. Kan Rijkswaterstaat dit proces en de onzekerheden hierin beter toelichten.

Antwoord Rijkswaterstaat: Vanwege de grote landelijke instandhoudingsopgave en de beperkte capaciteit binnen Rijkswaterstaat, moet de capaciteit die vrijkomt door de vertraging, gelijk weer aan andere projecten toegewezen worden. Voor de realisatie van de geluidsschermen zal dan ook een nieuwe capaciteitsplanning aangevraagd worden. Vanwege de capaciteitsdruk moeten hier scherpe keuzes gemaakt worden, die niet beïnvloed worden door een voorgeschiedenis van een project, maar door een landelijke afweging van prioriteiten.

In deze procesgang, spannen de betrokken collega's van Rijkswaterstaat zich op dit moment in, om het belang van de uitvoering van MJPG te benadrukken. En ook het belang van de gemeente wordt hierin onderstreept. De beïnvloeding van dit proces is echter voor hen ook beperkt en afhankelijk van de projectorganisatie van Rijkswaterstaat en de capaciteit van de marktpartijen.

Wij gaan er van uit dat wij voldoende hebben geïnformeerd. Mocht u toch nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de heer R.P.C. van Drunen van Team Ruimtelijk Beleid. Telefoon: 0341 411 237.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Harderwijk,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'F.H.W. de Jong', written over a horizontal line.

mevrouw F.H.W. de Jong
secretaris

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Joon', written over a horizontal line.

de heer J. Joon
burgemeester